

Samen voor integrale kwaliteit in het hbo

Ook huismeesters hebben een rol

Het Platform HBO van het NNK organiseerde op donderdag 2 februari 2023 voor het eerst sinds drie jaar weer een live bijeenkomst. Dagvoorzitter Paul Nieuwenhuis (Saxion) verwelkomde vijftig hbo-kwaliteitscollega's van meer dan vijftien hogescholen uit het hele land. Die hadden er zichtbaar plezier in elkaar weer eens 'in het echt' te ontmoeten. Drie bekende gezichten in het hbo deelden hun perspectieven op integrale kwaliteit(szorg).

Externe kwaliteitszorg volgt interne kwaliteitszorg

Henri Ponds (NVAO) benoemde de samenhang tussen interne kwaliteitszorg bij de instelling en de externe kwaliteitszorg waar de NVAO bij betrokken is. Hij introduceerde de mogelijkheid van 'programmatisch toetsen' waarbij de instelling gedurende een aantal jaren gesprekken voert met een panel over deelonderwerpen. Dit formatief toetsen levert een aantal datapunten op die samen komen bij een summatieve instellingstoets. Voorlopig is het nog niet zover, want eerst staat de 'instellingsaccreditatie' van 2025 voor de deur. De gesprekken lopen nog, maar er ontstaat wel een beeld dat het zal gaan om een opleidingstoets onder 'eigen regie' van de instelling, periodiek gevolgd door een instellingstoets door de NVAO. Die opzet zou gaan gelden voor alle publieke en private instellingen. Voorlopig nog alleen van toepassing op het geaccrediteerde onderwijs en niet op cursorisch onderwijs of onderzoek.

Kwaliteitscultuur is hard én zacht, verbeteren en verantwoorden gaan samen

Myrte Legemaate (promovendus kwaliteitscultuur, adviseur bij Samen Verandering Creëren) verbreedde voor velen het perspectief van de kwaliteitscultuur. Integraliteit heeft hier vooral te maken met het samengaan van verbeteren en verantwoorden: "Hoe kan je ooit verbeteren wanneer je niet weet waarop je je wilt/moet verantwoorden? Of neem je alleen de Ik-BV als uitgangspunt?" Verantwoorden wordt nog wel eens uitgesteld tot de visitatie voor accreditatie. Bovendien heeft de kwaliteitscultuur niet alleen te maken met de zachte kant (het goede gesprek), maar wel degelijk ook met de harde kant (wanneer doen we het goed?). "Welke wedstrijd spelen we? Delen we dat met iedereen? En hoe verhouden we ons tot externe eisen?"

Hogeschool Utrecht: aan de slag met integrale Quality Assurance

Jan Bogerd (CvB-voorzitter HU, bestuurslid Vereniging Hogescholen) liet zien welke aanpak zijn hogeschool heeft gekozen voor een [integrale aanpak](#). In die aanpak komen de missie van de hogeschool, het aanbod van onderwijs (Leven Lang Ontwikkelen) en praktijkgericht onderzoek én de ondersteunende teams samen: "Ook de huismeesters dragen bij aan de kwaliteit van het onderwijs." En praktijkgericht onderzoek is essentieel voor het aanbod van professionele masters en de mogelijkheid om ook in het hbo te kunnen promoveren. Integraal betekent niet dat alles op één hoop wordt gegooid: verbinden waar het kan, onderscheiden waar dat moet. In de systematiek wordt aansluiting gezocht op het ritme van externe kwaliteitszorg. Natuurlijk is er ook aandacht voor het cultuuraspect. Inderdaad zowel hard als zacht: dialoog maar ook data en data-analyse. De HU heeft inmiddels geëxperimenteerd met 'fieldlabs' in plaats van de traditionele audits. Dat levert evenveel op en maakt teams sneller enthousiast omdat ze meer 'eigen regie' hebben.

Saar Wismans (Hogeschool Windesheim) verkende met de zaal en de sprekers de betekenis van de gepresenteerde perspectieven. Een grote kans is in ieder geval om als instelling of team je eigen ambities te formuleren en je te verhouden tot wat extern wordt gevraagd. “Mooi, maar hoe gaat me dat allemaal lukken op mijn hogeschool?”, zal menig een zich hebben afgevraagd. Als NNK-lid kan je gebruikmaken van een schat aan kennis en ervaring van collega’s in het hele land. Ook hier geldt: je hebt anderen nodig om verder te komen. [OP]

* Pdf’s van de drie presentaties zijn te downloaden via de [NNK-website](#).